

Заволока Л.О.

старший викладач;

Миронова Л.О., Шендрікова А.В.

студентки,

Університет митної справи та фінансів

ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ДОВІРИ НАСЕЛЕННЯ ДО СТРАХОВИКІВ ЯК СТИМУЛЮЮЧИЙ ФАКТОР РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

На міжнародному ринку страхових послуг місце країни значним чином залежить від здатності і можливості держави створювати необхідні умови для розвитку та попиту на страхові послуги в національних страхових компаніях. На сучасному етапі розвитку страхової діяльності в Україні важливим є те, що страхова культура нашого суспільства знаходиться на низькому рівні і через це, стримує розвиток страхового ринку. Для забезпечення стабільного функціонування страхового ринку України, необхідним є реалізування таких завдань, як підвищення страхової культури населення та збільшення попиту на страхові послуги вітчизняних компаній.

Гарантом правової основи участі держави у захисті прав страхувальників є Закон України «Про страхування». Закон передбачує, що державний нагляд за страховою діяльністю здійснюється з метою дотримання вимог законодавства України про страхування, ефективного розвитку страхових послуг, запобігання неплатоспроможності страховиків та захисту інтересів страхувальників [3].

Також важливу роль відіграють спеціальні нормативно-правові акти у сфері страхування, вони містять відокремлені норми з конкретних питань страхової діяльності, проте не об'єднані єдиним принципом всебічного, комплексного захисту прав страхувальників [4]. Відповідно до цього можуть виникати ситуації в яких страхувальники не мають правових важелів для відстоювання своїх інтересів, через це в Україні переважає низький рівень довіри до страховиків. Причинами недовіри населення до страхових компаній є:

- низькі гарантії на отримання страхової виплати навіть при настанні страхового випадку, у зв'язку з цим потенційним страхувальникам не зрозуміло, наскільки вигідний і потрібний договір страхування;

- побоювання потенційних страхувальників, що при розрахунку страхової виплати їх обдурять;

- практична відсутність (або непомітність) діяльності організацій, які займаються наданням послуг щодо захисту прав і законних інтересів з страхувальників, а також наданням їм інформаційної, юридичної та іншої допомоги при настанні страхового випадку;

- однією із причин низької страхової культури населення науковці вважають той факт, що в СРСР Держстрах розпався і залишив громадян з мільйонними не виплатами за зобов'язаннями, це негативно виразилося на ставленні до страховиків з боку страхувальників. Через це, після розпаду

СРСР, у ринкових умовах страхова сфера створювалась з нуля для того, щоб підвищити імідж та довіру до страховиків зі сторони громадян;

- недостатній рівень добробуту великої частини населення. Доходи потенційних страхувальників ще не достатні для покриття всіх їх нагальних потреб, включаючи страхові платежі. Це зумовлює низький рівень проникнення страхування [4]. Передбачене Законом «Про страхування» обов'язкове медичне страхування до цих пір ще не запроваджено.

Через низький рівень страхової культури населення України, клієнти скептично і не довірливо відносяться до страхових компаній. Це може мати різнобічний прояв, зокрема: нерозуміння – навіщо сплачувати внески страховим організаціям, які не зайві для сімейного бюджету; інколи мають місце побоювання, що маючи договір страхування, можна «притягнути до себе небезпеку»; також існує думка, що наявність договору страхування – це примха «багатих».

Крім того, вагомим чинником низького рівня страхової культури населення є байдужість до системи страхування. Існує думка про те, що немає сенсу платити за те, що може ніколи не статися. Менталітет українців докорінно відрізняється від європейського, де кожен має кілька різних страхових полісів. Громадяни України, в основному, залучені до тих страхових послуг, які є обов'язковими. Таким чином, поширеність у населення знань і навичок, необхідних для користування страховими послугами незначна. Потенційні страхувальники особливо, які мешкають в невеликих містах та сільській місцевості взагалі не знають про страхові компанії та різноманітність їх послуг, не усвідомлюють їх соціальної необхідності, корисності і саме головне – доступності [5].

Для вирішення вищезазначені проблеми треба докладати зусилля як страховикам, так і шляхом створення дієвої системи захисту прав та інтересів суспільства в страхових відносинах.

Проблема підготовки кадрів для страхового бізнесу є однією з найвагоміших причин слабо-розвиненої страхової культури, зазначимо те, що в Україні лише три державних вузи готують майбутніх робітників страхової сфери – Тернопільська академія народного господарства, Київський національний економічний університет, Київський національний торговельно-економічний університет.

Враховуючи те, що з початком формування в Україні страхового ринку потреба в страхових фахівцях зростає значною мірою. Мова йде про кваліфіковані кадри, які були б здатні самостійно опрацьовувати умови надання страхових послуг та економічно обґрунтовувати страхові тарифи, а також виконувати всю необхідну роботу, яка пов'язана з укладанням страхових договорів і здійсненням необхідних розрахунків. У зв'язку із специфікою формування і використання грошових фондів страховиків, оподаткування їх доходів та ведення обліку і фінансової звітності, процес підготовки кадрів має бути ретельним та зосередженим саме на специфіці страхової справи.

Саме тому Україні потрібно наростити необхідну кількість і покращити досягнутий рівень підготовки фахівців страхового напрямку в умовах посилення конкуренції і поступового запровадження європейських стандартів.

Характеристикою страхової по місце країни луги є пасивний продаж, так як він не належить до фінансових послуг першої необхідності. У зв'язку з цим для страховика є необхідним докладати чимало зусиль для просування послуг до потенційного споживача і підвищення рівня страхової культури. Це вимагає координованості, зважених рішень та дій усіх учасників страхового ринку.

Для цього необхідно:

- опрацювати програму заходів, спрямованих на активізацію поширення страхових знань,
- підвищити рівень страхового сервісу,
- сприяти зростанню довіри до страхових компаній,
- підвищувати фінансову освіченість населення та страхових працівників,
- створювати правильний імідж для страхових компаній,
- забезпечувати стабільність соціально-економічного розвитку країни і політичної стабільності,
- захищати інтереси споживачів страхових продуктів.

Таким чином, можна зробити висновки, що важливим компонентом розбудови соціально орієнтованої ринкової економіки є висока страхова культура і для того, щоб забезпечити стабільність розвитку страхового ринку в Україні необхідно підвищувати рівень страхової культури суспільства.

Список використаних джерел:

1. Гаманкова О.О. Сегмент страхових послуг фізичним особам на страховому ринку України / О.О.Гаманкова // Формування ринкової економіки : зб. наук. пр. – Спец. вип.. Страховий ринок України в умовах фінансової глобалізації. – К. : КНЕУ, 2012. – 352 с.
2. Центр соціальних експертиз Інституту соціології НАН України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.csep.org.ua>
3. Закон України «Про внесення змін в Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80>
4. Андрійченко Ж. О. Захист прав споживачів страхових послуг як напрям державного регулювання / [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/V0/2010/59/NTU_XPI_59_2010_2.pdf
5. Кривошлик Т.Д. Сучасний стан страхування майна громадян в Україні / Т.Д. Кривошлик // Страхова справа. – 2012. – № 2 (46). – С. 26-29.